

PRZEKAŹNIK ŚWIETLNY

Przełącznik świetlny to taki układ, który reaguje na zmiany natężenia światła. Pokazany na rys. 1 schemat spełnia zadanie załączania oświetlenia o zmroku; jest to typowy przełącznik zmierzchowy.

Czujnikiem może tu być fotorezystor lub fototranzystor. Jeżeli odległość zainstalowania czujnika od reszty układu nie przekracza 3 m, można go przyłączyć zwykłym przewodem, przy większych odległościach należy użyć przewodu ekranowanego. W czasie pracy urządzenia występują dwa stany: w czasie pracy urządzenia występują dwa stany: fototranzystor zaciemniony – tranzystor T1 jest zatkany. Przez rezystor R₁, diodę D1 i rezystor R₂ ładuje się kondensator C₁. Przy naładowaniu się kondensatora zostaje wysterowany układ superalfa złożony z tranzystorów T2 i T3. Następuje wtedy uruchomienie przełącznika P, który swoim stykiem załącza żarówkę oświetlenia (rys. 2). Dioda D2 zapobiega przeciąganiu prądu, a tym samym zabezpiecza układ przed wzrostem napięcia w czasie procesów przejściowych.

Drugi stan układu – fototranzystor oświetlony – tranzystor T1 przewodzi, ponieważ rezystancja fototranzystora ma małą wartość. Kondensator C₁

Wykaz elementów:

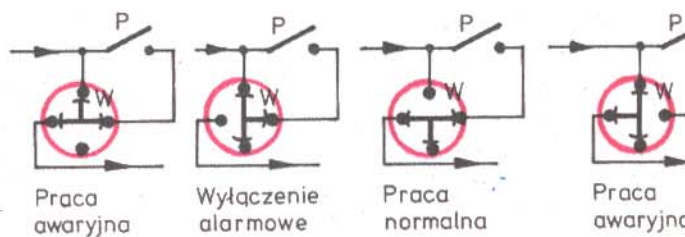
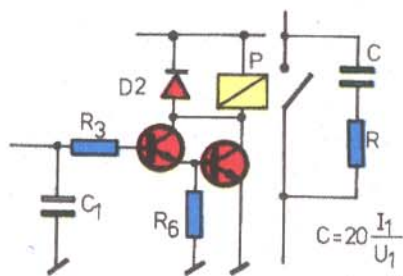
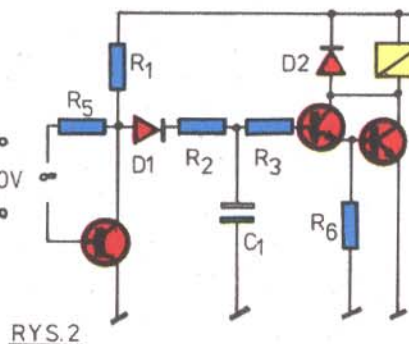
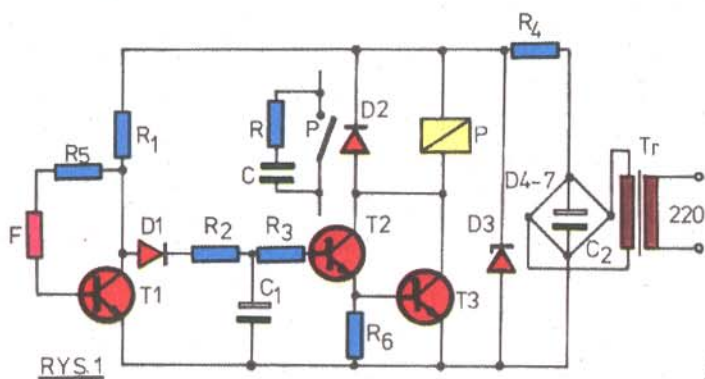
Fototranzystor BPY 22
 R₁, R₅ – 30 kΩ MIT 0,5 W
 R₂, R₃ – 20 kΩ MIT 0,5 W
 R₄ – 220 Ω MIT 0,5 W
 R₆ – 75 Ω MIT 1 W
 D1–D6 BYP 401-50
 D3 BZP 620 C12
 C₁ 220 μF/16 V
 C₂ 4700 μF/25 V
 Przełącznik P typu R15 na 12 V,
 Transformator: Z₁ = 2200-zw. DNE Ø 0,1 mm,
 Z₂ = 160 zw. DNE Ø 0,35 mm

rozładowuje się przez rezystor R₃ i rezystancję wejściową (h₁₁) tranzystora T2 (rys. 3). Dioda D1 nie pozwala na rozładowanie się kondensatora C₁ przez wysterowany tranzystor T1.

Opóźnienie przy załączaniu i wyłączaniu jest niezbędne ze względu na chwilowe zakłócenia, jakie w nocy może wywołać błyskawica lub reflektory przejeżdżającego samochodu, a w dzień – przelatujący ptak lub samolot.

Fototranzystor należy zainstalować na północnej ścianie budynku. Połączenie przełącznika rodzaju pracy przedstawione jest na rys. 4.

Inż. Antoni Białoszewski

RYS.3

RYS.4